

Mennyből az angyal...

Ez a történet a fogolyábor esti csendjében hangzott el. Egy öreg csendőr tiszthelyettes, aki apám lehetett volna, mesélte a fiatalabbaknak. Az ő meséjét én tovább mesélem, mert a mese olyan érték, amit meg kell őrizni...

...Hát cudar tél volt...harmincötbe, vagy harminchatba, nem emlékszem pontosan. A tószegi lovas őrsön szolgáltam. Az őrsparancsnokunk kemény ember volt. Nem ismert tréfát ha szolgálatról volt szó. Akkoriban került hozzánk Pákozdi Pista a járőrtársi iskolából. Olyan hetyke rátarti gyerek volt Pista, aki mindent "jobban tudott". Hát egyet biztosan. Jobban tudott káromkodni mint az őrs többi tagja együtt. Nem mondom, a mi szánkon is kiszaladt egy-egy cifra, ha valami rosszul ment, de nem volt minden második szavunk trágárság. Pista a katonaságnál szokhattott rá. Úgy hitte, hogy a falusiak szemében így lesz ő a fenegyerek, ha lerángatja mindenről a szenteltvizet.

Hát mit ad Isten, karácsony előtt két nappal az őrsparancsnok engem jelölt ki járőrbe és Pistát adta mellém járőrtársnak. Cudar időt fogtunk ki. Kavargott a hó és lehetett vagy húsz fok mínusz. Két napos járőr volt ez, összesen két hosszabb pihenővel. Kellett az, márcsak a lovak miatt is. Hát bizony görnyedten ültünk a nyeregben leszegzett fejjel, hogy jobban védjen a kalap ellenzője az arcunkba csapódó hótól. A tollas forgót úgy cibálta a szél, hogy ha nincs álladzó szij, hát letépi a fejünkről. Jó ideje kaptattunk figyelve a jegenyest, mert csak azok jelölték az utat ebben a ködbeburkolt tanyavilágban.

"Hogy az anyja keservét az őrsparancsnoknak, hogy ilyen rút időben is kivezényelt bennünket!" - fakadt ki Pista. Én nem kontráztam neki.

"Nem könnyű őrsparancsnoknak lennie. Egyszer te is megtudod."

"De az anyja..."

"Fogd be a szád és az útra ügyelj. Ha elvétjük a Várad tanya felé az elágazást egész éjszaka bolyonghatunk ebben a fehér kavargásban."

"Még belénk is fagyhat a lélek, hogy az a..." - és kanyarított egyet.

"Mért vagy ilyen mocskos szájú, Pista? Nem leszel azzal több, hidd el".

"A csapatnál ragadt rám." - védekezett.

"Na akkor tartsd a szád és nyisd ki a szemed!"

Erre már Pista is elhallgatott és némán nyűttük a kilométereket. Csak a lovak horkantak hébe-hóba. Izzadt testük gőzölgött és csak a zabla csörgése jelezte merre járunk. Így törtük a havat, ami már vagy félméter is lehetett, amikor egy alig hallható marhabögés ütötte meg a fületem.

„Hallod?” - kértem Pistát.

„Hallom hát, egy istenátka gazda elfelejtette becsukni az istálló ajtót. Elkószált a jószág. Úgy kell neki!”

„Megkeressük”.

„Csak nem akar ebben a viharban elkóborolni az úttól?”

„Molnár járőrtárs!” A hivatalos hangra Pista meghökölt. „Ide figyeljen! Mi azért vagyunk, hogy segítsünk. Érti?! Ha nem tetszik, menjen útkaparonak.”

Ezzel se szó, se beszéd, arra fordítottam a lovam fejét, ahonnan a keserves segélyt-kérő bögést hallottam. Hátra se néztem. Pista elmorzsolta egy betyárimádságot a bajsza alatt és a nyomomba szegődött.

Ezalatt Várad Mihály tanyáján boldogan készültek az ünnepre. Váradiné kapós menyecske volt valamikor és két gyerek után is szép asszonynak számított. A tisztaszobában volt az egész család. A négyéves Zsuzsika anyja mellett ült az asztalnál és inkább hátrazodító volt a színes papírlánc készítésben, mint segítség, amit aztán bátyja, a 12 éves Andris aggatott sorjába a

vásáron vett fenyőfára. A búbos ontotta a meleget és Julis asszony halkán a Mennyből az angyal-t dúdolta, márcsak azért is, hogy a gyerekek fülébe is belemásszon a dallam. Mihály gazda javakorabeli parasztgazda. Rátartian büszke, hisz amit 45 éves korára a saját emberségéből megteremtett, azzal meg is lehetett elégedve. Mint egy ötgyerekes kisparaszt fia csak egy pár szögölnyi földet örökölt, de nemcsak a sajátját művelte, hanem felvállalt még amennyit csak birt. Kuporgatta a garast és mindig, hacsak lehetett, földet vett. Egy holdat itt, fél holdat ott, úgyhogy mikor megkérte Julis kezét, aki módos lány volt, az összes földjét eladva egy 14 holdas tagot vásárolt tanyával. Az pedig már valami volt.

Most, amig beledörmögött mély hangjával a családi kórusba, közben körbelegeltette szemét a tisztaszobán, ahol csak ünnepi alkalmakkor jött össze a család. Na, de a vihar miatt nem volt mit tenni, így hát az Isten is úgy akarta, hogy együtt legyenek. Jóleső érzéssel nézte a felpárnázott két ágyat, ami Julis hozománya volt. Mellette volt a tulipános láda a huzatokkal, meg az ünneplő ruhákkal. A sublót felett egy kicsit megfakult Mária kép, mellette a családi képek, szülei esküvői képe, az apja katonaruhában, aztán az ő családi képük, amikor Zsuzsi még pólyás volt. Aztán ott volt a két ablak között a nagy ingaóra, amit egy vásáron Julis unszolására vett, amikor három hizót jó áron adott el.

Erről jutott eszébe a tinó, ami a megelégedettsége fő oka volt. Igen jó árat alkudott ki a községi hentestől és csak a cudar idő akadályozta meg, hogy még nem tudta behajtani Bimbót a faluba. Mert így hívta a maga-nevelte tinót, melynek árából a karácsonyi ajándékokat akarta megvenni. Na majd holnap, gondolta, és ezzel a jégvirágos ablakhoz lépett. Tenyerével megolvastotta a jeget, hogy egy pillantást vessen az átellenben lévő istállóra. De egyszerre elszállt az éneklő kedve. Az ikerszárnyas istálló ajtót jobbra-balra cibálta a szél.

„Andris!” – kiáltotta. „Elfelejtetted feltenni a keresztrudat az istálló ajtóra! Ha elkóborolt a Bimbó, vele ment a karácsonyi angyal az ajándékokkal!” Még be sem fejezte a mondatot az apja, András rossz lelkiismerettől hajtva csak úgy hajadonfőtt, bekecs nélkül rohant ki az istállóhoz. Neki kellett feküdjön a szélnek, hogy elérje a bejáratot, de elég volt egy pillantás, hogy lássa, hogy a borjú nincs ott. Az ő dolga volta a borjú után nézni és most, mint egy vert kutya ment vissza a házhoz.

A szobában megfagyott a jókedv. Julcsa éneke elhallgatott és a kis Zsuzsi érezve a feszültséget, az anyja ölébe bújt. Mihály nem volt durva ember, de igen szigorú. Az összehúzott szemöldöke alól olyan pillantást vetett Andrisra, hogy az felért egy pofonnal. „Nem jön el az angyal! Nem lesz karácsony!” – hangzott az apai ítélet. Ezzel Mihály vette a pipáját, mert a tisztaszobában nem pipázott, és kiment a konyhába.

Bent a szobában fagyos volt a csend. Julis mama szemében reszketett a könny és bár újra akarta kezdeni a Mennyből az angyalt, elcsuklott a hangja.

„Anyá, milyenek az angyalok?” – törte meg a kínos csendet a kis Zsuzsi kérdése. Julis elmosolyodott és magyarázni kezdett úgy, hogy a négy éves gyerek is értse.

„Az angyalok Isten követői, Isten küldi őket az emberekhez, hogy segítsenek rajtuk. Különleges ruhát viselnek és tollas szárnyuk is van...” De tovább nem jutott. A konyhából, ahonnan az ajtó a pitvarra nyílt, hangos köszöntés szakította félbe.

„Adjon Isten Mihály gazda, hazatereltük a jószágát!” Ezzel már nyílt is a szobaajtó és a most már mosolygó Mihály gazda maga előtt tuskolta be a két csendőrt, miközben magyarázta:

„Az Isten küldte ezeket a jó embereket. Meglelték a Bimbót!”

A kis Zsuzsi nem sokat értett a dologból, de azt látta, hogy apja nagy örömmel szorongatja a jövevények kezét. Egyszer csak megpillantotta a kakastollat és akkor már tudta kik a jövevények. Leugrott anyja öléből és a közelebb álló Pista próbacsendőr hidegtől vörös kezét elkapva megcsókolta. Pista nagy zavarban volt. Legszívesebben egy kacskaringósat szeretett volna mondani, hogy zavarát leplezze. Molnár járőrvezető félt is, hogy valami kiszalad a száján. De a kis Zsuzsi lefegyverezte.

„Köszönöm, köszönöm angyal bácsi, hogy el tetszett jönni hozzánk. Mert apu mondta, hogy maguk nélkül nem lesz karácsony.”

Hát erre mi mást tehetett a nagydarab próbecsendőr, minthogy letérdelt a csöppséghez és megcsókolta.

Ettől kezdve senki se hallotta többé Pistát káromkodni, mert maga mondta: „Egy angyal nem káromkodhat!”

*v. Domokos Sándor
csendőr főhadnagy*